

TEMATICKÉ OKRUHY PRO ÚSTNÍ ČÁST ZKOUŠKY Z RODINNÉ MEDIACE

(tematické okruhy jsou zpracovány za použití legislativních zkratk příslušných právních předpisů a institutů a vycházejí z právního stavu platného ke dni 1. 1. 2014)

Práva a psychologie dítěte

1. Prodiskutujte vhodnost účasti dítěte na mediaci (s ohledem na jeho věk, potřeby, charakter sporu atd.).
2. Prodiskutujte vývojové fáze dítě a jeho potřeby (viz vývojově psychologické teorie S. Freuda, E. H. Eriksona, J. Piageta).

Domácí násilí

3. Jaké jsou projevy a fáze domácího násilí? Prodiskutujte možnosti řešení, které jsou pro oběti domácího násilí v současné době k dispozici.
4. Jak by měl mediátor postupovat, zjistí-li, že v rodině dochází k domácímu násilí mezi partnery. Jak by měl mediátor postupovat, dochází-li k domácímu násilí směrem k dítěti?
5. Prodiskutujte dopad domácího násilí na dítě (zaměřte se na problematiku dítěte jako svědka domácího násilí i jako oběť domácího násilí). Jak by měl mediátor postupovat?
6. Prodiskutujte aspekty domácího násilí na seniorech. Jak by měl mediátor postupovat?
7. Prodiskutujte projevy školní šikany a možnosti řešení.

Komunikace

8. Definujte předmět rodinné mediace (inkluzivní a exkluzivní pojetí rodinné mediace).
9. Porovnejte odlišnosti rodinné mediace od jiných forem práce s rodinou (zejm. poradenství, psychoterapie).
10. Popište specifika průběhu rodinné mediace.
11. Prodiskutujte odlišné reakce dítěte na separaci rodičů (s ohledem na jeho věk). Jak lze eliminovat rizika poškození dítěte?
12. Prodiskutujte vliv kulturních vzorců na komunikaci v rodině. Co by měl mediátor vzít v úvahu u sporů v národnostně-smíšeném prostředí? Zaměřte se na nejpočetnější národnostní menšiny v ČR.
13. Prodiskutujte vliv nepřímých účastníků na rodinnou mediaci (např. vzdálení příbuzní, přátelé atd.).
14. Prodiskutujte specifika komunikace se seniory s ohledem na jejich potřeby.
15. Prodiskutujte specifika komunikace s dítětem s ohledem na jeho věk.

Náhradní rodinná péče

16. Rozved'te možnosti využívání mediace v jednotlivých formách náhradní rodinné péče (adopce, pěstounská péče, poručenství, opatrovnictví, ústavní péče). Zaměřte se na právní a psychosociální aspekty této problematiky.
17. Prodiskutujte zapojení a roli dalších účastníků do mediace v případech náhradní rodinné péče (např. adoptivní rodiče, biologičtí rodiče, sourozenci vlastní-nevlastní, soud, OSPOD).

Psychologie a sociologie rodiny

18. Jaké jsou psychologické a sociologické charakteristiky současné české rodiny?
19. Popište mocenské aspekty rodinných konfliktů a jejich vliv na mediaci (na motivaci a očekávání klientů, průběh mediace, interakci účastníků mediace, výstupy z mediace).
20. Popište genderové rozdíly ve vnímání, prožívání a řešení rodinných konfliktů.
21. Jakou roli hrají genderové aspekty v mediaci? Jak s nimi mediátor pracuje?

Psychologické a sociologické aspekty rodinných konfliktů

22. Charakterizujte základní funkce rodiny a krizi rodiny. Jaká je jejich souvislost? Jaké jsou možnosti a meze mediace v rodině?
23. Prodiskutujte využití mediace v různých fázích krize rodiny. Zaměřte se na otázku mediace jako nástroj sanace rodiny.
24. Zvažte výhody a úskalí využitelnosti mediace při rozpadu rodiny.
25. Jakou roli hrají emoce v rodinných konfliktech. Diskutujte z hlediska jednotlivých členů rodiny. Jaké jsou emočně pozitivní a jaké negativní formy rodinných konfliktů?

Psychologické a sociologické aspekty rozchodu a rozvodu

26. Jakými způsoby může dojít k rozpadu rodiny?
27. Co je to psychorozvod a jaké má fáze? Možnosti a limity mediace a psychoterapie v nich.
28. Syndrom zavrženého partnera a syndrom zavrženého rodiče - příčiny, projevy, rozdíly. Jak se odrážejí v mediaci?
29. Charakterizujte jednotlivé fáze rozvodu a potřeby členů rodiny v nich.
30. Prodiskutujte výhody a úskalí střídavé péče (z hlediska jednotlivých členů, věku dítěte, finanční situaci atd.).

Mezigenerační vztahy

31. Prodiskutujte genezi vztahu mezi rodiči a dětmi podle teorie připoutání.
32. Charakterizujte mezigenerační solidaritu, formy soudržnosti a mezigenerační podpory.
33. Rozeberte příčiny a charakteristiky konfliktů mezi generacemi. Co znamená mezigenerační ambivalence?
34. Jaké jsou potřeby jednotlivých členů rodiny s ohledem na věk, pohlaví a roli v rodině?
35. Co je to rodičovství? Aspekty rodičovství (fyzická péče, sociální a emoční podpora, finanční zajištění). Prodiskutujte rodičovství ve specifických

případech (biologické matky na objednávku, rodičovství homosexuálních párů atd).

36. Jak byste definovali výchovu? Jaké rozeznáváme styly výchovy? Odlišné názory rodičů na výchovu v mediaci.
37. Prodiskutujte roli hodnot, morálky, náboženství v přístupu k rodičovství. Rozveďte možnosti a meze využití mediace při řešení hodnotových konfliktů.

Rodinné právo a právní úprava majetkových práv

38. Jaké podmínky musí být splněny, aby soud rozvedl manželství? Popište jednotlivé typy rozvodů.
39. Uveďte podmínky svěřeni dítěte do společné a střídavé výchovy.
40. Vysvětlete pojem a podmínky osvojení zletilého.
41. Kdo je zástupcem dítěte při právních jednáních, ke kterým není způsobilé, a v řízení před soudem?
42. Kdo, vůči komu a v jakém rozsahu má vyživovací povinnost dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů?
43. Vymezte způsoby určování rodičovství.
44. Vymezte předmět společného jmění manželů (v pozitivním i negativním smyslu).
45. Vysvětlete možnosti a způsoby modifikace rozsahu společného jmění manželů.
46. Popište principy nakládání s majetkem ve společném jmění manželů.
47. Uveďte zásady a způsoby vypořádání zaniklého společného jmění manželů.
48. Vysvětlete specifika hospodaření se společnou věcí, převodu spoluvlastnického podílu a vypořádání zrušeného spoluvlastnictví.
49. Vysvětlete princip přechodu práv a povinností zůstavitele.
50. Objasněte podmínky odmítnutí dědictví.
51. Jaké jsou důvody (tituly) dědění?
52. Vysvětlete principy vypořádání dědictví.

Práva a psychologie dítěte

ŘÍČAN, Pavel. Cesta životem – Vývojová psychologie. 2. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 2004. 390 s. ISBN 80-7367-124-7.

VAGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie – Dětství a dospívání. 2. vydání. Nakladatelství Karolinum, 2012. 531 s. ISBN 9788024621531.

LANGMEIER, Josef. KREJČÍROVÁ, Dana. Vývojová psychologie. 2. vydání. Nakladatelství Grada, 2006. 368 s. ISBN 978-80-247-1284-0.

Domácí násilí

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Moderní psychologie pro právníky – Domácí násilí, stalking, predikce násilí. 1. vydání. Nakladatelství Grada, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.

ŠEVČÍK, Drahomír. Domácí násilí – Kontext, dynamika a intervence. 1. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 2011. 186 s. ISBN 978-80-7367-690-2.

Náhradní rodinná péče

GABRIEL, Zbyněk. NOVÁK, Tomáš. Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči. 1. vydání. Nakladatelství Grada, 2008. 144 s. ISBN 978-80-247-1788-3.

KOVAŘÍK, Jiří. Náhradní rodinná péče v praxi. 1. Vydání. Nakladatelství Portál pro Středisko náhradní rodinné péče, 2004. 167 s. ISBN 8071789577, 9788071789574.

RADVANOVÁ, Senta. Náhradní rodinná péče – představy a skutečnost (Sborníky 45). 1. Vydání. Nakladatelství Univerzita Karlova v Praze – Právnická fakulta, 2009. 99 s. ISBN 978-80-87146-25-5.

MATĚJČEK, Zdeněk. Náhradní rodinná péče. 1. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 1999. 183 s. ISBN 80-7178-304-8.

Psychologie a sociologie rodiny

SOBOTKOVÁ, Irena. Psychologie rodiny. 2. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 2012. 224 s. ISBN 978-80-262-0217-2.

MLČÁK, Zdeněk. Vybrané kapitoly s psychologie manželství a rodiny. 1. vydání. Nakladatelství Ostravská univerzita, 1996. 150 s. ISBN 8070424524, 9788070424520.

MOŽNÝ, Ivo. Rodina a společnost. 2. vydání. Nakladatelství Slon, 2006. 323 s. ISBN 978-80-86429-87-8.

NOVÁK, Tomáš. Asertivita v manželství a v rodině. 1. Vydání. Nakladatelství Grada, 2011. 104 s. ISBN 978-80-247-3659-4.

Psychologické a sociologické aspekty rodinných konfliktů, rozchodu a rozvodu

NOVÁK, Tomáš. Předrozvodové a rozvodové poradenství. 1. Vydání. Nakladatelství Grada, 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1449-3.

ŠMOLKA, Petr. MACH, Jan. Manželská a rodinná trápení – Z pohledu právníka a psychologa. 1. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 2008. 191 s. ISBN 978-80-7367-448-9.

KLIMEŠ, Jeroným. Partneři a rozchody. 2. vydání. Nakladatelství PORTÁL, 2010. 239 s. ISBN 978-80-7367-745-9.

WARSHAK, Richard A. Jak neotrávit děti rozvodem. 1. vydání. Nakladatelství TRITON. 121 s. ISBN 978-80-7254-558-2.

KRATOCHVÍL, Stanislav. Manželská a párová terapie. 1. vydání. Nakladatelství PORTÁL. 249 s. ISBN 978-80-7367-646-9.

Rodinná mediace

ŠIŠKOVÁ, Tatjana. Průvodce rodinnou mediací. 1. vydání. Nakladatelství PORTÁL. ISBN 978-80-262-1157-0.